

НАВКОЛИШНЄ СЕРЕДОВИЩЕ ТА СФЕРА ПРАЦІ: КОМПЛЕКСНИЙ ПІДХІД ДО СТАЛОГО РОЗВИТКУ

Сиворотка Н.М.
здобувачка вищої освіти
Миколаївський національний аграрний університет

Якщо простежити шлях від більшості екологічних проблем назад, то можна дійти до робочого місця. Фахівці з охорони праці та безпеки усвідомлюють, серйозні наслідки для здоров'я людини пов'язані з деякими небезпечними речовинами/процесами які стали системою раннього попередження про потенційні екологічні наслідки для здоров'я далеко за межами робочого місця. Незважаючи на очевидний взаємозв'язок робочого середовища з навколишнім середовищем деякі роботодавці та працівники реагують на причини та наслідки як робочого середовища [1], так і питань навколишнього середовища вельми непорівнянними та ізольованими способами.

Насправді, охорона праці та виробнича безпеки є невід'ємною частиною екологічної діяльності підприємства. Охорона праці та охорона довкілля можуть повністю бути сумісні та доповнюють один одного, іноді вони можуть бути антагоністичними. Потрібно знайти способи захисту, як здоров'я та безпеки працівників, так і навколишнього середовища в цілому, уникати варіантів, які припускають, що потрібно вибрати один, or інший спосіб вирішення проблем.

Реагування на виявлення екологічних проблем часто призводить до створення хибних дихотомій [2]. Але у більшості специфічних та особливих обставинах для вирішення конфліктних ситуацій потрібна низка компромісів та обережних довгострокових підходів. В таких умовах критичним фактором є співпраця між працівником та роботодавцем, яка повинна підвищувати продуктивність праці через безпеку, як у конкретному випадку, так і в цілому. Безпека підприємства як у конкретному випадку, так і в цілому гарантує безпечне довкілля, якщо припустити, що ефективність охорони праці на робочому місці має бути спрямована на запобігання, а не просто на контроль та усунення.

Очевидно основне значення для майбутніх покращень у галузі охорони праці та навколишнього середовища є концепція профілактики.

У минулому більшість керівників ґрунтували своє відношення до виробничих небезпек на спрощеному підході [3]. Вони вважали, щоб захистити працівників від ризиків необхідно особливу увагу приділити технічним рішенням: обмежити аварійність шляхом удосконалення механізмів, запровадити захисні пристрої.

У міру розширення наших знань про наслідки для здоров'я, пов'язані з впливом на робітників негативних факторів виробництва, логічною стратегією реагування може бути перший захист робітника від впливу шляхом покращення систем захисту, другий більш надійний, що не впливає на довкілля [4], це ліквідація або заміна небезпечних або токсичних речовин/процесів, які значно менш шкідливі.

Сьогодні ще існує негайні та довгострокові наслідки деградації довкілля для нашого суспільства та нашої економіки [5], але є нова екологічна свідомість, суспільний інтерес до навколишнього середовища. Треба розуміти, що серйозні дії, які вживаються на сьогодні щодо охорони праці та навколишнього середовища, є лише верхівкою айсберга проблем охорони праці та навколишнього середовища.

Необхідні постійні зусилля робітників щодо співпраці з роботодавцями для покращення безпеки та гігієни праці [6] на основі більш цілісного підходу, який має істотні переваги для сфери праці та навколишнього середовища: використання технології чистішого виробництва запобігають погіршенню стану навколишнього середовища, а також приносять відчутну економічну вигоду; технології більш чистого виробництва призводять до значного підвищення ефективності використання природних ресурсів і енергії; участь працівників у питаннях захисту здоров'я, безпеки та навколишнього середовища як частини процесу чистіших технологій призведе до покращення морального духу, розуміння та продуктивності праці.

Отже, впровадження більш чистих виробничих технологій чітко визначають заходи щодо поліпшення показників як охорони праці на підприємстві, так і навколишнього середовища.

Список використаних джерел

1. Kurepin V., Lyumar O. (2024). Assessment of the State of Personnel Safety of Agricultural Enterprises with the Help of Relevant Performance Indicators. *Modern Economics*, 43(2024), 41-50. DOI:[https://doi.org/10.31521/modecon.V43\(2024\)-06](https://doi.org/10.31521/modecon.V43(2024)-06).

2. Курепін В. М., Бацуровська І. В. Еколого-економічний баланс на Кінбурні: обставини заповідної території довоєнного, воєнного та поствоєнного часу (in English). *Modern Economics*. 2023. № 42(2023). С. 62-69. DOI: [https://doi.org/10.31521/modecon.V42\(2023\)-09](https://doi.org/10.31521/modecon.V42(2023)-09).

3. Курепін В.М. Марченко Д.Д. Сучасні технології захисту навколишнього середовища від впливу сонячних електростанцій. *Modern Economics*. 2024. № 44(2024). С. 79-84. DOI:[https://doi.org/10.31521/modecon.V44\(2024\)-13](https://doi.org/10.31521/modecon.V44(2024)-13).

4. Batsurovska I., & Kurepin V. (2024). Prospects for the use of wind power plants: advantages and environmental safety. *Traditions and new scientific strategies in the context of global transformation of society*. Baltija Publishing, 1, 34-55. <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-406-1-2>.

5. Курепін В. М., Іваненко В. С. Екологія та війна, погляд через минуле у майбутнє, глобальні виклики, загрози // *Ekologia i racjonalne zarządzanie przyrodą: edukacja, nauka i praktyka [Zasób elektroniczny]: materiały z międzynarodowej konferencji naukowo-praktycznej (Łomża – Żytomierz, 15.11.2023 r.)*. Łomża : MANS w Łomży, 2023. С. 265-275. URL:<https://dspace.mnau.edu.ua/jspui/handle/123456789/16200>.

6. Орешко А. Ф., Курепін В. М. Психологія праці як інструмент управління якістю праці : збірник наукових праць XIV всеукраїнської науково-практичної конференції курсантів, студентів, аспірантів та ад'юнктів. Львів : Львівський державний університет безпеки життєдіяльності, 2024. С. 202-203. URL:<https://dspace.mnau.edu.ua/jspui/handle/123456789/18276>.